

جنگ نفتی سعودی با روسیه، اقتصاد ریاض را با چالش مواجه کرد تا آنها ناچار شوند برای جلوگیری از تداوم افت قیمت نفت، کاهش تولید خود را زودتر از زمان رسمی آغاز کنند

شلیک به قلب ریاض با فشنگ سعودی

با استمرار قیمت پایین نفت، کسری ۵۰ میلیاردی بودجه عربستان به بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار می‌رسد

سید مهدی طالبی

روزنامه‌نگار

برای سعودی‌ها که در غرب آسیا، بذر تروریسم سلفی گری وهایی را با عملیات انتحاری کاشتند، آنچه‌ان سخت نیست در سایر حوزه‌ها نیز سلفی گری انتحاری را به نمایش بگذارند. تصمیم اسفندماه ریاض برای افزایش میلیونی تولید نفت، چیزی کمتر از یک انتحار نبود. اکنون با کاهش بیش‌ازحد تصور قیمت نفت که همچنان نیز ادامه دارد، سعودی‌ها متوجه انتحارشان در بازار انرژی شدندو بر همین اساس چند روز زودتر از زمان رسمی اجرای توافق کاهش تولید اوپک پلاس در اول ماه مه، تولید نفت خود را کاهش دادند. اعلام کاهش تولید نفت البته تأثیری در بازارهای انرژی نگذاشت و روند کاهش قیمت نفت همچنان ادامه پیدا کرد. روز گذشته قیمت نفت خام وست‌تگزاس اینترمدیت با ۱۳ و ۲۲صدم درصد کاهش به ۱۱ دلار و ۱۲ سنت رسید و قیمت نفت خام برنت دریای شمال نیز با چهار و شش‌دهم درصد کاهش به ۱۹ دلار وهفت سنت رسید. این وضعیت نشان می‌دهد اوضاع از دست سعودی‌ها به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده نفت سنتی در جهان، خارج شده است. آنها با یک تصمیم اشتباه وبدون محاسبه عواقب اقدام‌شان و حتی بدون توجه به اوضاع جهانی، و در اکنش به مخالفت روس‌ها با کاهش تولید نفت خام، اعلام کردند تولید نفت خود را از ماه آوریل از ۹ میلیون و ۷۰۰هزار به ۱۲ میلیون و ۳۰۰هزار بشکه در روز می‌رسانند. آنها حتی حاضر شدند نفت را با تخفیف به مشتریان بفروشند تا علاوه بر اینکه بازار انرژی را از دست‌دهند، در یک دولت نفتی، روس‌ها را ناچار به تغییرموضع کنند. روس‌ها اما حاضر به همراهی نشدند تا از قیمت‌نفت پله‌پله کاسته‌شد. روند کاهش قیمت نفت خام در بازارها در هفتم مارس (۱۷ اسفند)، با تخفیف‌های بی‌سابقه سعودی‌ها به خریداران آسیایی، اروپایی و آمریکایی آغاز شد. این اتفاقات زمانی رخ داد که کشورها درحال آماده شدن برای ورود به قرنطینه کامل بودند وفهم این مساله که اقتصاد جهانی با وقفه همراه خواهد شد، خیلی سخت نبود. به همین دلیل هم خبرگزاری آلمان با انتشار گزارشی این اقدام عربستان را تیراندازی به خود و سایر متحدان نفتی اش توصیف کرد و نسبت به پیامدهای آن هشدار داد.

القدس العربی در تحلیلی، نوشته که جنگ نفتی ریاض با مسکو با تحریک واشنگتن آغاز شد و این کشور در ابتدا از سقوط قیمت نفت بسیار خرسند بود و با استفاده از این فرصت، ذخایر استراتژیک خود را مملو از نفت کرد. اوضاع اما خیلی زود تغییر کرد؛ چراکه اپدیمی ویروس کرونا نیز به انرژی را در بازارهای جهانی به‌شدت کاهش داده بود و از سوی دیگر عرضه نیز افزایش چشمگیری داشت. مجموع این دو موجب سقوط قیمت نفت تا جایی شد که آمریکا به ریاض برای پایان دادن به این جنگ هشدار داد.

القدس العربی می‌نویسد: «مقام‌های عربستان معتقد بودند می‌توانند سقوط قیمت‌ها را مهار کنند. یک هفته پس از آنکه عربستان سعودی جنگ نفتی خود را اعلام کرد و قیمت‌های خود را برای انتقام از روسیه کاهش داد، امین‌الناصر مدیرعامل شرکت آرامکو گفت که به‌طور کل، آرامکو می‌تواند با قیمت بسیار پایین سازگاری داشته ومدت‌زمان طولانی آن را تحمل کند. خالد الدباع، مدیر مالی شرکت آرامکو نیز گفت که این شرکت با قیمت ۳۰دلار در هر بشکه بسیار راضی است و ما می‌توانیم تعهدات خود را در رابطه با توزیع‌ها عملی کنیم. این رویاها خیلی زود از بین رفت و شرکت آرامکو سعودی به‌دنبال وام ۱۰ میلیارد دلاری برای تأمین اعتبار خرید سهام شرکت صنعتی «سایک» برآمد. به‌نظر می‌رسد مهم‌ترین عامل این سیاست سعودی، تحیل پردازی خطرناکی بود که نتایج منفی زودهنگامی را رقم زد. اگرچه اوپک و کشورهای هم‌پیمان آن، یکشنبه ۲۴ فروردین، اعلام کردند که تولید روزانه نفت خود را ۱۰ میلیون بشکه کاهش می‌دهند اما کاهش ۲۰ میلیونی نیز به‌نفت خام در بازارهای جهانی، هر روز این طلای سیاه را بی‌ارزش تر از روز قبل می‌کند. کارشناسان مسائل مربوط به بازارهای جهانی نفت‌خام از کاهش ۳۰تا۳۵ درصدی تقاضا برای نفت خام گزارش داده‌اند. به این ترتیب، میزان تقاضا برای نفت‌خام در حال حاضر حدود ۷۰میلیون بشکه در روز است. متوسط تقاضا برای نفت خام در سال ۲۰۱۹ روزانه یکصد میلیون بشکه بوده است.»

بازار از کجا به کجا؟

اگر در ابتدای سال جاری میلادی یا حتی همین چند هفته پیش تحلیلگری از نفت با قیمت ۱۰ دلار سخن می‌گفت، سایر تحلیلگران بازار انرژی یا او را دیوانه می‌خواندند یا یک متوهم. ولی نفت نه‌تنها از این عدد کمتر که به صفر و منفی صفر هم رسید تا قیمت نفت آمریکا برای تحویل در ماه آینده تا منفی ۳ دلار پیش برود. و اوایل سال ۲۰۲۰، قیمت هر بشکه نفت خام سبک تگزاس بیش از ۶۰ دلار بود، حالا اما این قیمت به رقم بی سابقه ۱۱ دلار و ۱۲ سنت رسیده است. این کاهش قیمت نفت، حتی با توافق اوپک و سایر کشورهای تولیدکننده نفت هم متوقف نشده است، چراکه ذخایر نفتی کشورها اشباع شده و خیرها از حرکت کشتی‌هایی با حدود ۴۰ میلیون بشکه نفت عربستان سعودی به سمت آمریکا حکایت دارد. مقام‌های آمریکایی در اظهارنظرهایی حتی گفته‌اند که امکان دارد واشنگتن محموله‌های نفت خام عربستان را متوقف یا روی این محموله‌ها

۹

حزب‌الله با فشار اقتصادی امتیاز نمی‌دهد

معاون حزب الله، واشنگتن و تل آویسورا در وضعیت فعلی لبنان و بحران اقتصادی در این کشور دخیل دانست و ضمن اعلام اینکه فشار اقتصادی منجر به امتیازدهی حزب‌الله نمی‌شود، هشدار داد: «به‌نفع واشنگتن و تل آویو است که وضع به نقطه بحرانی نرسد.»
شیخ نعیم قاسم، معاون حزب‌الله در گفت‌وگو با رادیو «النور» لبنان به آخرین تحولات این کشور پرداخت و گفت: «بحران‌های لبنان نتیجه انباشت سیاست‌های دولت‌های سابق است و دولت فعلی به شیوه‌های مختلف در تلاش برای حل آن است.»
وی گفت: «رئیس بانک مرکزی مسئول آن چیزی است که الان به آن رسیده‌ایم، اما او به‌تنهایی مسئول نیست.»
سقوط شدید لیر، هجمه به ریاض ساله، رئیس بانک مرکزی این کشور را افزایش داده و برخی رسانه‌ها اعلام کرده‌اند، سلامه تصمیم آمریکا برای فروپاشی اقتصادی در لبنان را اجرا کرده است.

عوارض گمرکی وضع کند. هفته گذشته هم دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا گفت که این موضوع را بررسی خواهد کرد.

براساس آمارها، درحال حاضر ۱۶۰ میلیون بشکه نفت در جهان روی نفتکش‌ها انبار شده و عملا امکان انبار کردن نفت روی نفتکش‌های خالی نیز وجود ندارد. علاوه بر آن، نزدیک ۶۰ میلیون بشکه محصولات نفتی بی‌مشتری در جهان نیز در نفتکش‌ها انبار شده است. مجموع این شرایط حداقل در کوتاه‌مدت هیچ افق روشنی پیش‌روی تولیدکنندگان انرژی قرار نمی‌دهد.

ریاض و هزینه‌زایی برای اعراب

عربستان سعودی در چند سال گذشته و با روی کار آمدن ملک‌سلمان و به‌ویژه پس از قدرت گرفتن ولیعهد جوان و بی‌تجربه‌اش محمد بن‌سلمان، رفته‌رفته جایگاه رهبری کشورهای عربی را از دست داده است. درحال حاضر از شورای همکاری خلیج‌فارس جز بک اس‌م، چیزی باقی نمانده و حداقل یک انشقاق اساسی در آن ایجاد شده است. یکی از تگرانی‌های این کشورها اقدامات غیرعاقلانه ریاض در مواجهه با تحولات بین‌المللی و هزینه‌زایی آن برای سایر اعضای شورای همکاری خلیج‌فارس است. جنگ نفتی با مسکو، یکی از این هزینه‌زایی‌ها برای اعراب حاشیه خلیج‌فارس بوده است. آن‌طور که رویترز گزارش داده، یک گروه مالی ژاپنی با توجه به کاهش قیمت نفت در پی جنگ نفتی و اپدیمی کرونا، پیش‌بینی کرده که ۶کشور عضو شورای همکاری کشورهای حاشیه خلیج‌فارس با کاهش تولید ناخالص ملی به‌شکل کلی به‌میزان ۳۷/۷درصد در مقایسه با پیش‌بینی سابق مبنی بر رشد ۲/۹درصدی، رکود بزرگی را شاهد باشند. گروه مالی «میتسویشی یو‌ا‌ف‌جی» در یادداشتی پژوهشی تأکید کرد که پیش‌بینی جدید کاهش تولید نفت، تأثیر ویروس کرونا بر اقتصاد کشورهای غیرنفتی منطقه و نیز مشوق هایی که حکومت‌های شورای همکاری کشورهای حاشیه خلیج‌فارس ارائه کرده‌اند را مدنظر قرار داده است. این گروه بر این باور است که کاهش بهای نفت برای ۶کشور عضو شورای همکاری کشورهای حاشیه خلیج‌فارس (عربستان، کویت، امارات، قطر، بحرین و عمان) نزدیک به ۷۲میلیارد دلار هزینه درپی دارد. گروه مالی ژاپنی تأکید کرد که کشورهای منطقه شورای همکاری کشورهای حاشیه خلیج‌فارس در سایه شوک کرونا و فروپاشی بهای نفت با مشکلات زیادی مواجه خواهند شد.

هزینه تولید هر بشکه نفت (دلار)		
ردیف	کشور	هزینه تولید نفت
۱	عربستان	۴-۶
۲	عراق	۴-۶
۳	امارات	۷
۴	ایران	۲۰-۱۰
۵	قزاقستان	۲۰-۱۰
۶	ونزوئلا	۲۰
۷	اکوادور	۲۰
۸	نروژ	۴۰-۳۰
۹	آمریکا	۴۵-۴۰
۱۰	انگلیس	۵۰

پالایشگاه‌های هند، نفت سعودی نمی‌خرند

با وضع موجود که بخش اعظم آن ناشی از ماجراجویی‌های سعودی‌هاست، بازرگانان و مشاوران نفتی هشدار داده‌اند تعطیلی پالایشگاه‌ها در راه است. برهمنین اساس هم‌بسیاری از پالایشگاه‌ها در هند، خریدنفت از عربستان را کاهش می‌دهند. به گزارش فارس به‌نقل از راشاتودی، حداقل سه پالایشگاه بزرگ هندی میزان واردات خود را در ماه می، از منطقه خاورمیانه ازجمله عربستان سعودی کاهش می‌دهند. دوپالایشگاه بزرگ میزان واردات‌شان را از عربستان سعودی ۶۶ تا ۸۰درصد در ماه می کاهش خواهند داد. در پی کاهش فعالیت‌های شرکت‌ها وبنگاه‌های اقتصادی در هند، کاهش سوخت در این کشور که سومین واردکننده بزرگ نفت‌خام در جهان است، به‌شدت کاهش یافته، بنابراین پالایشگاه‌ها میزان واردات خود را تعدیل کرده‌اند. ازسوی دیگر، میزان ذخایر نفت آنها هم تکمیل شده و به‌همین دلیل بر تقاضای آنها تأثیر گذاشته است. یک منبع آگاه اعلام کرد: «برخی پالایشگاه‌های هند واردات خود را در ماه می و آوریل لغو کردند.» این منبع آگاه اعلام کرده قرار است پالایشگاه‌های هندی واردات نفت‌خام خود را در آینده انجام دهند. اوایل این ماه شرکت هندی اویل کورپ که بزرگ‌ترین پالایشگاه نفتی این کشور به‌حساب می‌آید، گفته که از عربستان نفت وارد نخواهد کرد. مقامات نفتی این کشور اعلام کردند با کاهش میزان تقاضا، پالایشگاه‌های نفت هند ۹۵ درصد از ذخایر نفت خود را با حجم ۸۵ میلیون بشکه تکمیل کرده‌اند.

آغاز کاهش تولید نفت عربستان

ولیعهد جوان سعودی سر پرسودایی دارد، اما واقعیت‌های جهانی متفاوت از آن چیزی است که او گمان می‌کند. با مشخص شدن تبعات جنگ نفتی بر اقتصاد ریاض، آنها برای جلوگیری از کاهش بیش‌ازحد قیمت نفت، کاهش تولید نفت خود را جلوتر از زمان رسمی اجرای توافق کاهش تولید اوپک‌پلاس در اول ماه می آغاز کردند. به گزارش ایسنا، یک مقام سعودی آگاه به‌بloomberg گفت: «آرامکو کاهش تولید نفت را از ۱۲ میلیون بشکه در روز آغاز کرده است تا سطح تولیدش را به ۸/۵ میلیون بشکه در روز برساند. این شرکت احتمالا تولید نفت خود را زودتر از اول ماه می به ۸/۵ میلیون بشکه در روز کاهش خواهد داد.»

بر اساس گزارش بلومبرگ، کویت‌هم اعلام کرد کاهش عرضه به بازارهای بین‌المللی را زودتر آغاز می‌کند و منتظر شروع رسمی توافق اوپک‌پلاس نمی‌ماند. این کشور که چهارمین تولیدکننده بزرگ عضو اوپک است، نخستین تولیدکننده نفت منطقه خاورمیانه بود که اعلام کرد تولیدش را زودتر از برنامه کاهش خواهد داد.

اقتصاد عربستان قبل و بعد از جنگ نفتی

تاپیش از سال ۲۰۱۴ هرساله درآمد‌های عربستان سعودی از هزینه‌هایش بیشتر بودند. از این سال به بعد با توجه به افزایش دخالت‌های سعودی در منطقه و آغاز جنگ یمن «مازاد بودجه» از عربستان رخت برسته و به‌جای آن «کسری» بودجه وارد این کشور شد. با این حال عربستان سعودی بودجه سال ۲۰۲۰ را ۲۷۲ میلیارد دلار و با پیش‌بینی تولید روزانه ۹/۸ میلیون بشکه نفت به قیمت ۶۳ دلار بست. این بودجه با کاهش ۲۳ میلیارد دلاری نسبت‌به سال قبل، دومین بودجه بزرگ تاریخ این کشور پس از بودجه ۲۹۵میلیارد دلاری سال ۲۰۱۹ است. با این حال درآمد‌های پیش‌بینی‌شده ریاض در سال ۲۰۲۰، معادل ۲۲۲ میلیارد دلار بود و این حاکی از کسری بودجه ۵۰میلیارد دلاری این کشور در سال جاری است. بخش‌های آموزش، نظامی و بهداشت به ترتیب با ۵/۱، ۴۸/۵ و ۴۴/۵ میلیارد دلار بیشترین اعداد بودجه را به خود اختصاص داده‌اند. این سه‌بخش

عملیات شهادت‌طلبانه در تل آویو

نظامیان رژیم صهیونیستی ظهر سه‌شنبه یک فلسطینی را به‌دنبال عملیات استشهادهی در شمال تل آویو، پایتخت رژیم صهیونیستی به‌شهادت رساندند. رسانه‌های صهیونیستی با اعلام این خبر گزارش دادند در جریان این عملیات یک زن در شهر کفراسا واقع در اراضی اشغالی ۱۹۴۸ به‌شدت زخمی شده و به‌بیمارستان انتقال یافته‌است.نیروهای صهیونیستی در صحنه رویدادحادثه، عامل این اقدام را به‌شهادت رساندند. جنایت‌هاواشغالگری رژیم صهیونیستی با حمایت‌های آمریکا و کشورهای غربی موجب روی آوردن فلسطینی‌ها به اقدامات شهادت‌طلبانه علیه اشغالگران شده است. در ۱۸ بهمن‌ماه ۱۳۹۸ نیز عملیات شهادت‌طلبانه دیگری در قدس انجام شد. در جریان این حمله تعدادی از نظامیان صهیونیست در عملیات شهادت‌طلبانه فلسطینی‌ها زخمی شدند و چهار فلسطینی نیز به شهادت رسیدند. اعلام طرح «معامله قرن» یکی از دلایل افزایش اقدامات نظامی در سرزمین‌های اشغالی است.

انتقاد چین از مدیریت کرونایی آمریکا

وزارت امور خارجه چین واکنش دولت ترامپ به شیوع کرونا را زیر سوال برد. به گزارش ایسنا به نقل از روزنامه نیویورک پست، وزارت امور خارجه چین در توثیت‌هایی گمانه‌زنی‌هایی را درباره اشتباه آمریکا در واکنش به همه‌گیری کرونا مطرح و اظهار کرد آمریکا باید پاسخگوی کشورهای جهان باشد. این وزارتخانه همچنین اظهار کرد چین علیه انتشار اطلاعات غلط شدید ایستادگی می‌کند. وزارت خارجه چین در پیامی توییتری اظهار کرد: «تردیدها درباره مدیریت دولت آمریکا در شیوع کرونا افزایش یافته است. نخستین ابتلاچه زمانی در آمریکا اتفاق افتاد؟ آیا دولت آمریکا چیزی را پنهان می‌کند؟ چرا آنان تصمیم گرفته‌اند دیگران را متهم کنند؟ مردم آمریکا و جامعه بین‌الملل از دولت آمریکا پاسخ می‌خواهند.» وزارت امور خارجه چین در ادامه این توثیت آورده است: «چین همواره علیه کمپین انتشار اطلاعات غلط می‌ایستد. ما قربانی اطلاعات غلط هستیم نه سازنده آن.»